

Regeringskansliets rättsdatabaser

[▲Sök i Rättsdatabaserna](#) [◀Sökresultat](#) [◀Föregående](#)

Post 29 av 29 i DIR

Dir nr: Dir. 2003:11
Departement: Utrikesdepartementet
Beslut vid
regeringssammanträde: 2003-01-30
Rubrik: Mottagandevillkor för asylsökande

- - - - -

Beslut vid regeringssammanträde den 30 januari 2003.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare skall ta ställning till hur rådets direktiv om miniminormer för mottagandevillkor av asylsökande i medlemsstaterna (KOM [2001] 181 slutlig, enligt den ordalydelse som kommer att publiceras i EGT) skall genomföras i Sverige. Uppdraget innefattar i första hand att gå igenom lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och relevanta delar i utlänningslagstiftningen samt även regelverken inom andra berörda områden. Utredaren skall således bl.a. utreda

- om den information Migrationsverket lämnar till den asylsökande om rättigheter och skyldigheter under asylprocessen uppfyller rådsdirektivets krav,
- om gällande bestämmelser om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för asylsökande barn är tillräckliga,
- om svenska bestämmelser för bidrag och inkvartering är tillräckliga för att uppfylla rådsdirektivets bestämmelser,
- på vilket sätt tillgången till akut hälso- och sjukvård och vård som inte kan anstå skall garanteras de asylsökande,
- under vilka förutsättningar mottagandevillkor kan dras in helt eller delvis.

Utredaren skall också ta ställning till behovet av författningsändringar eller andra åtgärder samt skall lägga fram förslag på de författningsändringar som bedöms nödvändiga.

Bakgrund

Nuvarande bestämmelser

Bestämmelser om mottagande av asylsökande återfinns huvudsakligen i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (fortsättningsvis LMA). Dessa bestämmelser kan i huvudsak sammanfattas enligt följande.

Migrationsverket har ett huvudansvar för mottagandet av asylsökande, för utlänningar som söker uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt (1 § första stycket 1 LMA), för utlänningar som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda i landet (1 § första stycket 2 LMA) samt för utlänningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas i Sverige medan ansökan prövas (1 § första stycket 3 LMA). Av detta ansvar följer främst att Migrationsverket skall ordna lämpligt boende i anläggningar för de utlänningar som inte kan ordna boendet på egen hand (2 §). Asylsökande som väljer att inte bo på anvisad plats på Migrationsverkets förläggningar kan bo i s.k. eget boende. Den asylsökande skall alltjämt registreras vid en förläggning och Migrationsverket har fortsatt ansvar för att lämna bistånd enligt LMA (3 §). Utöver boendet, skall Migrationsverket lämna dagersättning och särskild ersättning (13 §) för att täcka behovet av mat, kläder m.m. till de utlänningar som är registrerade i verkets mottagandesystem och som inte genom eget arbete eller med egna tillgångar kan tillgodose sin försörjning (15 §). De asylsökande som väljer att ordna boendet på egen hand kan få viss bostadsersättning (16 §). Sådant bidrag får sättas ned helt eller delvis för den som har inkomst av förvärvsarbete eller annan inkomst eller egna tillgångar. Den som själv inte kan ordna bostad och/eller saknar medel, har rätt till logi på en förläggning (14 §).

Ekonomisk ersättning till asylsökande m.fl. lämnas som regel enligt LMA (1 § andra stycket LMA). Den som omfattas av LMA har inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för förmåner av motsvarande karaktär. Däremot kan dessa utlänningar komma i fråga för andra insatser enligt socialtjänstlagen samt enligt lagen (1990:52) med särskilda

bestämmelser om vård av unga eller enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Den asylsökande som saknar egna medel har således rätt till bistånd för sin dagliga livsföring, sk. dagersättning (17 § LMA). Om det föreligger annat angeläget behov har utlänningen rätt till särskilt bistånd, s.k. särskilt bidrag (18 § LMA).

Det är kommunerna som enligt 2 kap. 2 § socialtjänstlagen ytterst ansvarar för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Det innebär ett ansvar för alla som vistas inom kommunens gränser oavsett skälet för vistelsen. Däremot kan vistelsens art ha betydelse för det bistånd som ges.

En utlänning som vistas i ett landsting utan att vara bosatt där skall få tillgång till omedelbar hälso- och sjukvård i enlighet med 4 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). Med hälso- och sjukvård avses åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador i enlighet med 1 § hälso- och sjukvårdslagen. Begreppet hälso- och sjukvård omfattar både sjukdomsförebyggande åtgärder och den egentliga sjukvården. I detta ingår även psykologisk och psykiatrisk vård till asylsökande som på grund av exempelvis traumatiska upplevelser och övergrepp är i behov av omedelbar vård. Vad som kan anses vara omedelbar vård får prövas från fall till fall av den läkare som har behandlingsansvar. Asylsökande får tillgång till hälso- och sjukvård med stöd av en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet. Denna överenskommelse går utöver landstingens skyldigheter enligt hälso- och sjukvårdslagen. Överenskommelsen fastslår också att asylsökande barn som inte fyllt arton år ges samma vård som barn bosatta i landet. Detta inkluderar även psykologisk och psykiatrisk vård. Enligt beslut i riksdagen om proposition 2001/02:185 Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vid massflykt skall personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen, och som inte är folkbokförda i Sverige, få tillgång till samma hälso- och sjukvård som asylsökande.

Sedan den 1 januari 2001 gäller en ny socialförsäkringslag (1999:799). Enligt den nya lagen delas socialförsäkringen in i två delar. Den ena delen innehåller förmåner som grundas på bosättning i Sverige och den andra delen grundas på förmåner som är baserade på arbete här i landet. Båda försäkringarna gäller lika för alla som är bosatta respektive arbetar i Sverige. Den som kommer till Sverige anses bosatt här i socialförsäkringshänseende om det kan antas att vistelsen kommer att överstiga ett år. En utlänning som måste ha

uppehållstillstånd för att vistas i Sverige har rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner endast om ett sådant tillstånd beviljas. För att undvika att asylsökande m.fl. får dubbla förmåner finns det en generell föreskrift om att de bosättningsbaserade förmånerna inte betalas ut för tid då bistånd enligt LMA har lämnats, om förmånerna är av motsvarande karaktär.

Asylsökande kan undantas från skyldigheten att ha arbetstillstånd i de fall Migrationsverket bedömer att beslut i ärendet inte kommer att kunna fattas inom fyra månader från ansökan (4 kap. 3 a § utlänningsförordningen (1989:547)). Undantaget gäller fram till dess lagakraftvunnet beslut föreligger i ärendet. De utlänningsar som arbetar i Sverige utan att vara folkbokförda här har rätt till arbetsbaserad socialförsäkring, vilket avser sådan inkomstförlust som t.ex. sjukpenning och arbetsskadeförsäkring enligt 3 kap. 4 och 5 §§ socialförsäkringslagen. Däremot omfattas de inte av de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna, som avser garantibelopp och bidrag - bl.a. barnbidrag, bostadsbidrag och underhållsstöd (3 kap. 3 § socialförsäkringslagen).

Förordningen (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för asylsökande barn m.fl. ger asylsökande barn tillgång till utbildning inom det offentliga skolväsendet på i huvudsak samma villkor som gäller för barn som är bosatta i Sverige. Förordningen ger barnen rätt att delta i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola samt motsvarande skolformer. Samma kategori av barn skall också erbjudas förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg på samma villkor som barn som är bosatta i Sverige. Barn som omfattas av LMA har således tillgång till utbildning inom det offentliga skolväsendet, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg på i huvudsak samma villkor som gäller för barn som är bosatta i Sverige.

Utgångspunkten för utlänningsarnas vistelse i Sverige bör vara att de så långt möjligt skall kunna ta ansvar för sig själva och sin familj. I LMA regleras frågor om sysselsättning och bistånd till de utlänningsar som omfattas av lagen. De som tillhör de i 1 § första stycket 1 och 2 angivna kategorierna av utlänningsar skall ges sysselsättning i lämplig omfattning genom deltagande i s.k. organiserad verksamhet (4 § LMA). Denna form av sysselsättning är därför anpassad så att de som är registrerade i Migrationsverkets mottagandesystem och bor på någon av verkets anläggningar skall kunna ta en aktiv del i den dagliga skötseln av dessa. Därutöver erbjuds asylsökande m.fl. olika former av organiserad verksamhet vilken syftar till att den enskilde skall kunna få mening och struktur i vardagen under sin vistelse i Sverige.

Asylsökande som deltar i organiserad verksamhet ses inte som arbetstagare men likställs enligt 5 § LMA i vissa hänseenden med arbetstagare vid tillämpningen av arbetsmiljölagen. I de fall asylsökande m.fl. arbetar, är de att anse som arbetstagare.

Bistånd enligt LMA kan, utöver vad som ovan beskrivits, dras in i följande situationer. Dagersättningen får sättas ned för en utlänning som fyllt 18 år och utan giltigt skäl vägrar att delta i organiserad verksamhet, genom att hålla sig undan försvårar utredningen i ärendet eller vägrar medverka vid verkställandet av ett av- eller utvisningsbeslut (10 § första stycket och 12 § LMA). Bostadsersättningen får sättas ned helt om utlänningen erbjuds boende på en förläggning, liksom dagarsättningen, om fri kost ingår i den erbjudna inkvarteringen (10 § andra stycket LMA).

Rätten till bistånd upphör vidare att gälla när uppehållstillstånd ges eller när utlänningen lämnar landet (11 § LMA).

Migrationsverkets eller socialnämndens beslut enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. kan överklagas till förvaltningsdomstol (22 § LMA).

Rådsdirektivet

Den 27 januari 2003 antog Europeiska unionens råd direktivet om miniminormer för mottagandevillkor av asylsökande i medlemsstaterna. Rådsdirektivet skall vara genomfört i nationell rätt senast två år efter antagandet.

Rådsdirektivets huvudsakliga syfte är att garantera asylsökande inom EU ett värdigt mottagande med jämförbara mottagandevillkor i medlemsstaterna. Ett långsiktigt syfte är också att begränsa asylsökandes sekundära förflyttningar då förhoppningen om att finna bättre mottagandevillkor i en annan medlemsstat inte längre är relevant.

Rådsdirektivet innehåller följande huvudsakliga bestämmelser.

Grundläggande principer och garantier

Direktivet skall vara gällande för alla tredjelandsmedborgare och statslösa personer som söker asyl enligt Genèvekonventionen i en medlemsstat (artikel 3). Direktivet är inte tillämpligt i en massflyktssituation eller på ärenden som gäller s.k. diplomatisk eller territoriell asyl. Vidare kan respektive medlemsstat

besluta att rådsdirektivet även skall tillämpas då tredjelandsmedborgare ansöker om andra former av skydd.

Då rådsdirektivet endast föreskriver miniminormer står det medlemsstaterna fritt att införa eller bibehålla en högre standard i mottagandet av asylsökande än den som föreskrivs i direktivet (artikel 4).

Allmänna bestämmelser om mottagandevillkor

Medlemsstaterna är skyldiga att inom femton dagar, från det att ansökan om asyl inlämnats, informera den asylsökande om dennes förmåner och skyldigheter samt om organisationer eller privatpersoner som kan bidra med rättslig hjälp. Sådan information skall ges skriftligen och kan också, som komplement, ges muntligen på ett språk den asylsökande kan förväntas förstå (artikel 5).

Den asylsökande skall inom tre dagar, från det att asylansökan lämnats in, förse med dokumentation som visar den rättsliga ställning som en asylansökan ger. Om den asylsökande inte har rätt att fritt röra sig på medlemsstatens territorium skall detta framgå av i dokumentationen (artikel 6 punkt 1). Artikel 6 föreskriver ett antal undantag från när dokumentation inte behöver utfärdas vilket bl.a. är fallet då den asylsökande är förvarstagen (punkt 2).

Den asylsökandes rätt till fri rörlighet får inskränkas till ett visst område inom en medlemsstat om rådsdirektivets rättigheter och skyldigheter kan garanteras inom detta område. En sådan inskränkning av rörelsefriheten får ske med hänvisning till allmän ordning eller snabb handläggning av asylärendet (artikel 7 punkt 2). Den asylsökande skall kunna ansöka om att tillfälligt få lämna området och behörig myndighet skall fatta ett individuellt beslut i frågan (artikel 7 punkt 5).

Medlemsstaterna skall sträva efter att hålla samman familjer (artikel 8).

Skolgång och tillträde till arbetsmarknaden

Barn skall få tillgång till skolgång på samma villkor som medborgare i respektive medlemsstat fram till dess att ett avvisningsbeslutet verkställs (artikel 10 punkt 1). Vad gäller gymnasieskolgång, skall ett barn som påbörjat utbildningen före myndighetsdagen få avsluta den påbörjade utbildningen om barnet fortfarande är asylsökande. Ett barn skall beredas plats i skola

senast tre månader efter det att asylansökan lämnats in (artikel 10 punkt 2).

Tillträde till arbetsmarknaden skall beredas senast ett år efter det att asylansökan lämnats in, under förutsättning att ett beslut i första instans inte fattats inom denna tidsram. Om tillträde till arbetsmarknaden har beviljats får detta inte dras tillbaka när ett negativt beslut överklagats. Medlemsstaterna får av arbetsmarknadspolitiska skäl i första hand ge EU-medborgare eller medborgare i stater som är anslutna till EES-avtalet tillträde till arbetsmarknaden (artikel 11). Asylsökande kan också ges tillträde till yrkesträning eller praktikplatser enligt artikel 12.

Regler om en rimlig levnadsnivå och inkvartering

De mottagandevillkor som föreskrivs i rådsdirektivet skall vara tillgängligt för alla asylsökande (artikel 13 punkt 1) och villkoren skall garantera en rimlig levnadsnivå samt de asylsökandes existensminimum (punkt 2). Medlemsstaterna får kräva att den asylsökande skall stå för de kostnader som rättigheterna i rådsdirektivet medför om den asylsökande har tillräckliga resurser för det (punkt 3). Det står varje medlemsstat fritt att välja om man avser ge mottagandevillkoren i form av kontanta medel (bidrag), kuponger eller i natura (punkt 5).

Rådsdirektivet innehåller regler om former för inkvartering av asylsökande på mottagningsanläggning, privat boende eller på annat sätt (artikel 14). Vid inkvartering skall hänsyn tas till familjens integritet (punkt 2 a), barnets bästa (punkt 3) och UNHCR och frivillig organisationer skall garanteras tillträde till förläggningen. Detta gäller också juridiska ombud (punkt 7).

I undantagssituationer får medlemsstaterna under en kort övergångsperiod iaktta särskilda mottagandevillkor. Detta rör främst inkvartering, förvarstagande och i samband med en utvärdering av om den enskilde har särskilda behov (punkt 8).

Hälso- och sjukvård samt psykologiskt stöd för särskilt utsatta

Medlemsstaterna skall försäkra att den asylsökande med familj har tillgång till nödvändig hälso- och sjukvård, vilket skall innefatta åtminstone akut hälso- och sjukvård och vård som inte kan anstå (artikel 15). Av folkhälsoskäl får det krävas att asylsökande genomgår en hälsoundersökning (artikel 9).

En generalklausul till förmån för asylsökande med särskilda behov

är införd i direktivet som i princip innebär att särskilda behov hos individer som tillhör dessa grupper skall beaktas (artikel 17). Sådana särskilda grupper kan bl.a. vara minderåriga, handikappade, gamla, gravida, ensamstående föräldrar med minderåriga barn och personer som blivit utsatta för våldsövergrepp. Rådsdirektivet fastslår att barnets bästa skall beaktas - vilket kan jämföras med utlänningslagens (1989:529) portalparagraf (1 kap. 1 § andra stycket) - samt att barn som bl.a. utsatts för tortyr, vålds- eller sexuella övergrepp skall beredas tillgång till rehabilitering (artikel 18). Särskild fokus har lagts på underåriga utan medföljande vuxen. Medlemsstaten uppmanas att så snabbt som möjligt förordna nödvändiga ombud för den underåriga, lämpligt boende samt att försöka efterforska vårdnadshavaren (artikel 19). Rådsdirektivet innehåller vidare bestämmelser som gäller offer för tortyr och organiserat våld (artikel 20).

Inskränkning eller indragande av mottagandevillkor

Rådsdirektivet tar upp grunder för inskränkning eller indragning av mottagandevillkor (artikel 16). Skäl för att helt eller delvis dra in mottagandevillkoren kan exempelvis vara att den asylsökande inte infinner sig vid utredningstillfället, att den asylsökande redan sökt asyl i en annan medlemsstat och att den asylsökande inte redovisat ekonomiska resurser.

Överklagande

De negativa beslut som avser mottagandevillkoren samt inskränkning av rörelsefriheten skall kunna överklagas (artikel 21).

Åtgärder för att förbättra mottagningssystemens effektivitet

Medlemsstaterna åläggs att rapportera till kommissionen om tillämpningen av rådsdirektivet samt bereds tillfälle att föreslå eventuella ändringar av direktivet (artikel 22). Medlemsstaterna är dessutom ansvariga för att relevanta nationella myndigheter har tillräcklig kunskap för att tillse såväl kvinnliga som manliga asylsökandes behov (artikel 24).

Uppdraget

Utredaren skall ta ställning till hur rådets direktiv om miniminormer för mottagandevillkor av asylsökande i medlemsstaterna skall genomföras i Sverige.

Lagen (1994:137) om mottagandevillkor för asylsökande m.fl. (LMA) tillämpas huvudsakligen på asylansökningar enligt 3 kap. 2 och 3 §§ utlänningslagen. I Sverige tillämpas varken begreppet diplomatisk eller territoriell asyl varför utredaren inte behöver belysa denna del.

Migrationsverket tillhandahåller i dagsläget viss skriftlig information som innehåller uppgifter om rättigheter och skyldigheter för den asylsökande. Den asylsökande informeras vidare muntligen genom tolk om asylprocessen och diverse praktiska frågor. Utredaren skall ta ställning till om nuvarande regelverk och praxis uppfyller rådskommitténs bestämmelser om att tillhandahålla information till den asylsökande samt, om så inte är fallet, föreslå de ändringar som behövs.

När en utlänning söker asyl utlämnas vid ansökningstillfället som regel ett kvitto på att ansökan är inlämnad. Detta dokument bär innehavarens fotografi och intygar att den asylsökande befinner sig lagligen på svenskt territorium. Kort därefter får den asylsökande ett s.k. LMA-kort som innehåller namn, ärendenummer, nationalitet, längd, språk samt giltighetstid. Detta kort är inte ett identitetskort då det inte styrker den sökandes identitet men används bl.a. för att utkvittera dagbidrag och vid sjukbesök. Utredaren skall bedöma om det svenska systemet är tillräckligt för att uppfylla rådskommitténs krav på dokumentation. Förslag till ändring skall lämnas om det bedöms nödvändigt. Rådskommittén föreskriver också att medlemsstaterna kan förse den asylsökande med en tillfällig resehandling om den asylsökande av humanitära skäl behöver bege sig till en annan medlemsstat. Utredaren skall undersöka hur detta rent praktiskt kan fungera, överväga om den svenska lagstiftningen skall omfatta denna möjlighet samt eventuellt presentera författningsförslag som överensstämmer med rådskommittén i denna del.

Rådskommittén föreskriver möjligheten att inskränka den asylsökandes rörelsefrihet i andra fall än i samband med förvarstaggande eller då den asylsökande ställs under uppsikt. En sådan möjlighet finns inte enligt den svenska rättsordningen. Principen om rörelsefrihet för den asylsökande är en i Sverige väl etablerad princip varför vidare utredning i denna fråga inte bedöms vara nödvändig.

De svenska bestämmelserna om asylsökande m.fl. barns skolgång torde vara tillräckliga för att uppfylla rådskommitténs krav. Utredaren skall dock bedöma om så är fallet och presentera förslag till författningsändring om detta krävs för att genomföra

rådsdirektivet i syfte att förbättra gällande svenska bestämmelser på området.

Utlänningsförordningen föreskriver att ett undantag från skyldigheten att inneha arbetstillstånd kan beviljas om det örväntas gå mer än fyra månader innan Migrationsverket fattar beslut i ärendet. Enligt rådsdirektivet står det medlemsstaterna fritt att utestänga den asylsökande från arbetsmarknaden upp till ett år samt att ge EU och EES-medborgare förtur till arbetsmarknaden. Härmed uppfyller det svenska regelverket rådsdirektivets krav varför frågan inte behöver utredas närmare.

LMA erbjuder vuxna asylsökande deltagande i organiserad verksamhet. Det innehåll denna verksamhet uppvisar är väl etablerat i den svenska ordningen och uppfyller artikel 12 i rådsdirektivet varför vidare utredning av denna fråga inte synes nödvändig.

Enligt gällande avtal mellan staten och Landstingsförbundet får asylsökande tillgång till akut hälso- och sjukvård och vård som inte kan anstå. Barn får tillgång till samma vård som dem som är permanent bosatta i Sverige. Rådsdirektivets bestämmelser torde redan idag vara tillgodosedda genom svensk praxis. Utredaren skall dock utreda huruvida avtalet mellan staten och Landstingsförbundet anses vara tillräckligt för att direktivet skall anses vara genomfört eller om tillgången till akut hälso- och sjukvård och vård som inte kan anstå bör vara reglerat i författning. Utredaren skall presentera förslag till författningstext om detta bedöms vara nödvändigt för att genomföra rådsdirektivet.

Enligt gällande praxis erbjuds de asylsökande vid ankomsten till Sverige att genomgå en hälsoundersökning. Det finns inga särskilda bestämmelser om krav på att en asylsökande skall underställa sig en generell hälsoundersökning. Rådsdirektivet gör det möjligt för en medlemsstat att kräva en hälsoundersökning av folkhälsoskäl. Utredaren skall ta ställning till om en tvingande bestämmelse med sådant innehåll bör genomföras i svensk rätt samt presentera förslag till författning i det fall detta bedöms nödvändigt.

Medlemsstaterna skall garantera den asylsökande en dräglig levnadsnivå. Detta kan göras genom bidrag, kuponger eller kontanter. Det svenska systemet med dagbidrag, särskilt bidrag samt i vissa fall bostadsbidrag torde uppfylla rådsdirektivets krav. Utredaren skall dock ta ställning till om någon ändring krävs för att svenska bestämmelser skall uppfylla rådsdirektivet.

Förslag till författningstext skall också presenteras om det bedöms nödvändigt med hänvisning till genomförandet i svensk rätt.

I rådsdirektivets artikel 14 föreskrivs att asylsökande skall garanteras inkvartering. Migrationsverket erbjuder idag den asylsökande en plats på en mottagningsförläggning. Det står dock den asylsökande fritt att själv ordna boende. Den svenska ordningen uppfyller långt mer än vad rådsdirektivet föreskriver varför frågan inte närmare behöver utredas.

Rådsdirektivet anger ett antal situationer när mottagandevillkoren helt eller delvis kan dras in. Utredaren skall utreda huruvida det är lämpligt med en ändring av de svenska bestämmelser som i dag gäller för reducering av mottagandevillkoren. Förslag till författningstext bör presenteras för det fall det bedöms nödvändigt eller lämpligt med ändringar för rådsdirektivets genomförande i svensk rätt.

I utlänningslagen finns bestämmelser om att barnets bästa alltid skall beaktas i ärenden som handläggs enligt lagen. Enligt praxis tillämpas också särskilt utarbetade riktlinjer för asylsökande som utsatts för sexuellt våld och tortyr. I varje enskilt ärende beaktas individuella skäl. Utredaren skall ta ställning till om svensk rätt och praxis är tillräcklig för att uppfylla artiklarna 17-20 rådsdirektivet samt eventuellt föreslå vilka ändringar som krävs.

Utredaren skall slutligen ta ställning till om rådsdirektivets bestämmelser får någon konsekvens för det svenska regelverket om behandling av personuppgifter, bl.a. förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen. I den mån ändringar bedöms nödvändiga skall utredaren samråda med utredningen om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen (Dir UD 2001:05) samt beakta de regler om skydd för den personliga integriteten som finns i personuppgiftslagen (1998:204) och rådsdirektivet om personuppgifter (95/45/EG). Utredaren skall vidare analysera eventuella konsekvenser för reglerna om sekretess samt vid behov föreslå ändringar även i detta hänseende.

Utredningsbehovet omfattar rådsdirektivets konsekvenser och behovet av regeländringar inte bara med avseende på lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. utan också avseende andra relevanta författningar, som utlänningslagen (1989:529) och utlänningsförordningen (1989:547). Utredaren skall, utöver vad som ovan angivits, ta ställning till om det i övrigt fordras

några ytterligare författningsändringar eller andra eventuella åtgärder för rådsdirektivets genomförande i svensk rätt. Utredaren skall i de fall det bedöms som nödvändigt lägga fram förslag till de författningsändringar och andra eventuella åtgärder som rådsdirektivet ger anledning till.

Utredaren skall också göra en bedömning av eventuella kostnader som föreslagna författningsändringar och andra åtgärder kan komma att medföra. Utgångspunkten skall vara att sådana eventuella kostnader skall rymmas inom gällande ramar för mottagande av asylsökande.

Samråd med utredningen om flyktingmottagande och introduktion
(N 2001:11)

Det bör i sammanhanget noteras att regeringen den 1 november 2001 beslutade om direktiv till en särskild utredare (Dir 2001:87) som utifrån ett helhetsperspektiv skall göra en översyn av mottagande av och introduktion för flyktingar. Översynen skall även omfatta systemet för statlig ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet samt i relevanta delar mottagandet av asylsökande. En huvudinriktning skall bl.a. vara att föreslå författnings- och regeländringar och fortsatt utvecklingsarbete på de områden där utredaren anser att det behövs. Ovan nämnda utredning skulle ha slutredovisas den 31 mars 2003. Genom tilläggsdirektiv (dir. 2003:9) till utredningen om flyktingmottagande och introduktion fastställdes dock att utredningen skall slutredovisas först den 1 september 2003.

Det är av vikt att utredaren samråder med utredningen om flyktingmottagande och introduktion så att resultaten från båda utredningarna ligger i linje med varandra på de områden det finns behov av det.

Samråd med utredningen om översyn av regler och praxis vid verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Regeringen beslutade den 4 april 2002 om direktiv till en särskild utredare (UD 2002:02, dir. 2002:43) med uppdrag att utreda regleringen av verkställighet av beslut om avvisning och utvisning enligt utlänningslagen och angränsande lagstiftning, särskilt när det gäller ärenden där utlänningsens identitet är oklar. Den 28 november 2002 fattade regeringen beslut om ett tilläggsdirektiv (Dir. 2002:147) till nämnda utredning UD 2002:02, där utredaren gavs ett utökat uppdrag. Utredaren skall se närmre på huruvida gällande sekretessreglering utgör ett oacceptabelt hinder för effektivt samarbete mellan myndigheter med ansvar för

att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut i utlänningsärenden.

Utredningen om mottagandevillkor för asylsökande (Dir. 2002:104) skall samråda med utredningen om översyn av regler och praxis vid verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut. Samråd bör särskilt ske i förhållande till rådsdirektivets artikel 16 där möjligheterna att reducera mottagandevillkor i särskilda situationer regleras, så att resultaten från dessa två utredningar ligger i linje med varandra.

Redovisning av uppdraget

Uppdraget skall redovisas senast den 31 oktober 2003.

(Utrikesdepartementet)

- - - - - slut på dokumentet - - - - -

[▲ Sök i Rättsdatabaserna](#) [◀ Sökresultat](#) [◀ Föregående](#)